

Mgr. SILVIA HRONCOVÁ

ředitelka Opery Národního divadla a Státní opery

Nová Bystrouška v Národním divadle oslavuje přírodu a věčný koloběh života

Praha 13. března 2014

Prvním významným příspěvkem Národního divadla k Roku české hudby se stává nová inscenace opery Leoše Janáčka Příhody lišky Bystroušky. V režii Ondřeje Havelky a pod taktovkou hudebního ředitele Národního divadla Roberta Jindry se poprvé představí ve čtvrtek 20. března 2014. Ve scénografii Martina Černého a kostýmech Kateřiny Štefkové účinkuje v hlavních rolích zejména mladší a střední generace českých a slovenských sólistů. Poslední Janáčkova opera se na jeviště Národního divadla vrací po téměř deseti letech.

„Hledal jsem pod povrchem dialogů: Janáček si vtipně pohrává s prolínáním lidského a zvířecího světa. Dominantní epizoda příběhu liščího je milostná scéna namlouvání. Revírníkův konflikt by měl tedy také vyvěrat ze silného vztahu. Ale aby byl v kontrastu k čistému liščímu, musí být konfliktní,“ přibližuje své uvažování o přístupu k inscenování režisér Ondřej Havelka. *„A najednou se mi na šachovnici téhle partie objevila Terynka, o které se mluví, která však není přítomna. V tu chvíli mi všechno do sebe začalo zapadat a Revírník se mi najednou proměnil,“* dodává O. Havelka.

„Janáčkův hudební jazyk je velmi specifický, a již při prvních tónech díla je patrné, kdo je jeho autorem,“ říká hudební ředitel Národního divadla Robert Jindra, který se ujal hudebního nastudování, a pokračuje: *„Každá z jeho oper promlouvá originální hudební řečí – přesně navozuje atmosféru prostředí a situací jednotlivých příběhů. Nejinak je tomu také v případě opery Příhody lišky Bystroušky. Její partitura je poměrně rytmicky ‚svazující‘, na rozdíl například od Její pastorkyně nebo Káti Kabanové, kde Janáček ponechal více prostoru pro romantické vyznění díla. Rozhodně je však geniálním dílem oslavujícím přírodu a věčný koloběh života.“*

Národní divadlo

Ostrovní 1, 112, 30 Praha 1, Česká republika, www.narodni-divadlo.cz

T +420 224 901 742, opera@narodni-divadlo.cz

IČ 00023337, Bankovní spojení: KB Praha 1, č. ú.: 939931/0100

Mgr. SILVIA HRONCOVÁ

ředitelka Opery Národního divadla a Státní opery

„Budme hrdí na to, že česká hudba patří mezi TOP ve světovém kontextu. Leoš Janáček patří do první desítky nejuznávanějších operních skladatelů, a to vedle Pucciniho a Verdiho,“ říká umělecký ředitel Opery Národního divadla a Státní opery Petr Kofroň. „Genialita Leoše Janáčka není však jen hudební, ale i slovesná. Jeho libreta jsou natolik literárně jadrná, že i činoherní soubory sahají při realizaci původních her mnohdy k inscenaci Janáčkových libret. Navíc Bystrouška je takřka postmoderně rafinovaná tím, že si na své přijdou jak nejmladší posluchači, tak intelektuálové díky jejímu filosofickému sdělení. A tomuto gestu plně odpovídá i výběr režisérské osobnosti. Ondřej Havelka je geniální hudebník, a zároveň významný operní režisér s intelektuálním potenciálem v několika patrech. Na tom nejnižším v pozitivním smyslu ‚bavič‘, na nejvyšším zase jako meta-interpret s vysokým nadhledem,“ oceňuje P. Kofroň.

Janáčkova sedmá opera Příhody lišky Bystroušky vznikla za kuriózních okolností. Lidové noviny náhodou objevily v roce 1920 nikdy nepublikované kresby malíře a myslivce Stanislava Lolka. Redaktor Rudolf Těsnohlídek byl i přes svůj počáteční odpor pověřen vymyslet ke kresbám příběh. Ten pak v novinách objevila Janáčkova hospodyně Mária Stejskalová.

Janáček miloval netradiční náměty a neobvyklé zdroje inspirace a po Lišce Bystroušce, humoristickém novinovém románu, okamžitě sáhl. Dokončoval právě svou velkou operní tragédii Káťa Kabanová a už při tom přemýšlel o nové opeře, v níž budou kromě lidí zpívat a tančit i zvířata. Příhody lišky Bystroušky psal v letech 1922-23 a opera byla uvedena ve světové premiéře v brněnském Národním divadle 6. listopadu 1924, tedy téměř přesně před 90 lety. Pro českou i světovou operní literaturu napsal Janáček ve své Bystroušce jedno z nejoriginálnějších děl po hudební i dramatické stránce. Ve volné hře různých žánrů prolíná a mísí svět zvířat se světem lidí a klade si otázku, kdo je vlastně „lidštější“ a kdo „zvířectější“. Zda lidé se svými pošetilými touhami a neřestnými sklony nejsou mnohem nesvobodnější a omezenější než zvířata žijící ve smíru s řádem přírody.

Příhody lišky Bystroušky lze chápat i jako autobiografickou operu. Je v nich otisknuta Janáčkova posedlost přírodou, její rozmanitostí a nezkrtností, ale v osudech komických postaviček se překvapivě setkáme i s velkou dávkou melancholie, jejíž příčinou je osamělost, nešťastná láska a stárnutí. Přesně toto prožíval i sám Janáček na prahu své sedmdesátky, jak se lze dočíst v jeho proslulých dopisech Kamile Stösslové, největšímu Janáčkovu neopětovanému milostnému idolu. Janáček svou hudbou skvěle vystihl groteskní malebnost Těsnohlídkovy předlohy, ale zároveň ji povýšil na dílo se silným citovým a mravním nábojem, a to bez jakéhokoli moralizování a patetického přehánění.

Inscenační tým

Autor libreta: Leoš Janáček

Hudební nastudování: Robert Jindra

Dirigent: Robert Jindra, Zbyněk Müller

Režie: Ondřej Havelka

Národní divadlo

Ostrovní 1, 112, 30 Praha 1, Česká republika, www.narodni-divadlo.cz

T +420 224 901 742, opera@narodni-divadlo.cz

IČ 00023337, Bankovní spojení: KB Praha 1, č. ú.: 939931/0100

Mgr. SILVIA HRONCOVÁ

ředitelka Opery Národního divadla a Státní opery

Scéna: Martin Černý
Kostýmy: Kateřina Štefková
Choreografie: Jana Hanušová
Sbormistr: Martin Buchta
Dramaturgie: Ondřej Hučín
Sbormistr Kühnova dětského sboru: Jiří Chvála

Orchester Národního divadla
Sbor Národního divadla
Kühnův dětský sbor

Obsazení

Bystrouška – Lenka Máčiková / Alžběta Poláčková
Lišák – Kateřina Jalovcová / Michaela Kapustová
Revírník – Jakub Kettner / Svatopluk Sem
Rechtor, Komár – Jaroslav Březina / Jan Vacík
Farář, Jezevec – Jiří Sulženko / Luděk Vele
Lapák – Václava Krejčí Housková / Jana Sýkorová
Revírníková, Sova – Jitka Burgetová / Jitka Svobodová
Chocholka – Olessia Baranová / Michaela Šrůmová
Pásková, Datel – Yvona Škvárová / Lenka Šmídová
Harašta – Jiří Brückler / Jiří Hájek
Pásek – Vladimír Doležal / Jan Markvart
Kohout – Sylva Čmugrová / Jana Horáková Levicová

Premiéry 20. a 22. března 2014 v Národním divadle

Více informací Vám rádi poskytnou:

PR Opery Juraj Gerbery, 774 574 130, j.gerbery@narodni-divadlo.cz
 Michaela Černá, 224 901 715, mi.cerna@narodni-divadlo.cz

GENERÁLNÍ PARTNER
NÁRODNÍHO DIVADLA

KB

Partneři Národního divadla

ŠKODA

AutoCont

NADAČNÍ
FOND

BOHEMIAN
HERITAGE
FUND

Partner inscenací Národního divadla

Mecenáši Národního divadla

KOLOWRAT KRAKOWŠTÍ

Národní divadlo děkuje JUDr. Dominice Kolowrat-Krakowské
Maximilianu Kolowrat-Krakowskému a Francesce Kolowrat-Krakowské
za nezištnou a štědrnou podporu.

Prof. Dr. Dadja Altenburg-Kohl

Mediační partner

Partner inscenace

